

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO MỞ - KHỞI NGUỒN TƯ DUY MỚI

Tiếp nối thành công của Ngày hội khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia (Techfest VietNam) các năm từ 2015 đến 2021, Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) đã lựa chọn chủ đề “Đổi mới sáng tạo mở - Khởi nguồn tư duy mới” cho Techfest VietNam 2022 nhằm khẳng định việc thích ứng với bối cảnh bình thường mới, mở rộng cơ hội tiếp cận tri thức và kết nối toàn cầu. Sự kiện không chỉ là ngày hội truyền cảm hứng lớn nhất của cộng đồng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trong nước, mà còn là dịp để nhìn nhận, đánh giá mỗi bước đi của hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo Việt Nam. Từ đó, cùng nhau thảo luận, tìm ra hướng đi phù hợp để thúc đẩy những giải pháp đổi mới sáng tạo của các doanh nghiệp; thu hút nguồn lực trong và ngoài nước đóng góp vào tăng trưởng kinh tế... Techfest VietNam 2022 đã thu hút gần 100 chuyên gia nước ngoài đến từ 50 tổ chức quốc tế; hoạt động kết nối đầu tư thu hút 150 startup và gần 50 quỹ đầu tư trong và ngoài nước, tổng giá trị đầu tư dự kiến đạt gần 20 triệu USD... Đặc biệt, hoạt động này tiếp tục được người đứng đầu Chính phủ quan tâm với nhiều chia sẻ và chỉ đạo thiết thực.

Nguồn lực bắt nguồn từ tư duy, động lực bắt đầu từ đổi mới sáng tạo

Tham dự và phát biểu tại Dấu ấn Techfest 2022 (một trong những sự kiện chính của Techfest VietNam 2022), Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính khẳng định, trong xu thế hội nhập và phát triển hiện nay, khởi nghiệp và tạo dựng doanh nghiệp là động lực quan trọng của nền kinh tế, giúp giải quyết các khó khăn, thách thức mang tính toàn cầu cũng như hướng tới sự phát triển bền vững của mỗi quốc gia nói riêng và của thế giới nói chung. Thủ tướng nhấn mạnh: Khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo là một chủ trương lớn của Đảng, được đề cập tại văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII và được Đại hội XIII khẳng định lại với quyết tâm cao hơn theo hướng: “Đẩy mạnh chuyển đổi số quốc gia, phát triển kinh tế số trên nền tảng

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính và các đại biểu thực hiện nghi thức Dấu ấn Techfest.

KH&CN, đổi mới sáng tạo; nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh của nền kinh tế, gắn kết hài hòa, hiệu quả thị trường trong nước và quốc tế”.

Thủ tướng chia sẻ “Khởi nghiệp đã khó, khởi nghiệp sáng tạo, tạo nên những giá trị dựa trên những cơ sở khai thác trí tuệ, công

nghệ, mô hình kinh doanh mới bền vững còn khó khăn hơn rất nhiều”. Một số doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo của Việt Nam có giá trị hàng tỷ USD đã và đang hình thành, phát triển cả trong và ngoài nước. Trí tuệ Việt Nam, ý chí người Việt Nam, sức sáng tạo Việt Nam đang từng bước khẳng

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính thăm các gian hàng tại triển lãm Techfest VietNam 2022.

định và vươn ra thế giới. Thủ tướng ủng hộ và khẳng định “Việc phát triển một môi trường thuận lợi cho khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, một hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo là vô cùng cần thiết và quý giá. Nguồn lực bắt đầu từ tư duy, động lực bắt nguồn từ sự đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp bắt nguồn từ văn hóa và sức mạnh bắt nguồn từ nhân dân”.

Theo Thủ tướng, để sớm thu hẹp khoảng cách với các nước phát triển trong khu vực và trên thế giới, đưa Việt Nam trở thành một quốc gia mạnh về khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, các bộ, ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị cần có giải pháp gắn khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo với tri thức, KH&CN và đặc thù riêng của đất nước, con người Việt Nam. Cùng với đó, cần xác định khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo là nhiệm vụ của các cấp, các

ngành, các địa phương, cơ quan, đơn vị và mỗi cá nhân; triển khai đồng bộ, sâu rộng, thường xuyên, liên tục nhưng phải có trọng tâm, trọng điểm và hiệu quả; kết hợp hài hòa, hiệu quả giữa phát triển năng lực nội sinh với tận dụng tối đa cơ hội, nguồn lực bên ngoài; phát huy truyền thống, văn hóa, lịch sử dân tộc, tinh thần đoàn kết, tự lực, tự cường của con người Việt Nam.

Về những nhiệm vụ trọng tâm trong thời gian tới, Thủ tướng đề nghị tiếp tục tăng cường nhận thức về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo; tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy, chính quyền; quan tâm, đầu tư, có công cụ và chính sách đột phá nhằm thúc đẩy ứng dụng công nghệ và đổi mới sáng tạo để nâng cao năng lực cạnh tranh của quốc gia, của địa phương và doanh

nh nghiệp; tập trung xây dựng, hoàn thiện thể chế, cơ chế, chính sách thúc đẩy thị trường vốn, nhân lực, KH&CN... liên quan đến khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo theo hướng phù hợp với cơ chế thị trường và thông lệ quốc tế. Bên cạnh đó, cần phát triển đồng bộ hệ thống đổi mới sáng tạo quốc gia, ngành, vùng, các khu công nghệ cao, “vườn ươm sáng tạo”, trong đó lấy doanh nghiệp làm trung tâm và các viện nghiên cứu, trường đại học là chủ thể nghiên cứu; phát triển mạnh mẽ nguồn nhân lực cho khởi nghiệp sáng tạo, trang bị kiến thức, kỹ năng và khuyến khích tinh thần khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo từ các bậc học phổ thông; tăng cường thu hút, đa dạng hóa các nguồn lực tài chính hỗ trợ khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo từ nhiều nguồn khác nhau; đẩy mạnh các phương thức hợp tác đầu tư phù hợp, hiệu quả trong hoạt động khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo.

Thủ tướng kêu gọi các nhà khoa học, các tổ chức, cá nhân, các doanh nghiệp, nhà đầu tư trong nước và nước ngoài đóng góp tích cực hơn vào sự nghiệp khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo của Việt Nam. Cộng đồng khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo Việt Nam, nhất là thế hệ trẻ tiếp tục phát huy khí chất, bản lĩnh, trí tuệ con người Việt Nam, dám đối diện với khó khăn, thách thức, không sợ thất bại; có động lực mạnh mẽ, niềm tin cháy bỏng, sự đam mê, nhiệt huyết, dám nghĩ, dám làm, dám đổi mới, sáng tạo, dám khởi nghiệp để tạo nên những “kỳ lân”

Chào Xuân 2023

tâm cỡ khu vực và thế giới, góp phần xây dựng một đất nước Việt Nam hùng cường, thịnh vượng.

Hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo mở đặc trưng Việt Nam

Cũng tại sự kiện Dấu ấn Techfest 2022, trong bài phát biểu khai mạc, Bộ trưởng Bộ KH&CN Huỳnh Thành Đạt khẳng định: “Với sự nỗ lực không ngừng nghỉ suốt một năm qua, Techfest quốc gia 2022 đã ghi nhận được nhiều kết quả ấn tượng, có ý nghĩa, đã tạo ra một hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo mở đặc trưng Việt Nam”. Hệ sinh thái này có thể khái quát trong 5 đặc điểm sau:

Một là, tính thống nhất. Việc xây dựng và phát triển hệ sinh thái được cộng hưởng và triển khai rộng khắp trên cả nước. Đó là sự đồng hành của các địa phương, các bộ, ban, ngành. 58 tỉnh/thành phố đã ban hành kế hoạch triển khai Đề án 844 và sắp xếp nguồn lực triển khai tại địa phương; 35 tỉnh/thành phố đã ban hành Nghị quyết của Hội đồng nhân dân tỉnh/thành phố quy định cơ chế tài chính cho hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo. Thông qua hoạt động tổng thể của Ban Điều hành Đề án 844 với thành viên là lãnh đạo các bộ, ngành, địa phương, các chuyên gia, quỹ đầu tư, Bộ KH&CN đã thực hiện vai trò đầu mối, chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành, tổ chức chính trị - xã hội triển khai mạnh mẽ các hoạt động trên khắp cả nước. Điển hình là sự phối hợp với Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trình Thủ tướng Chính

Chung kết Cuộc thi Tìm kiếm tài năng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia.

phủ ban hành Quyết định số 897/QĐ-TTg phê duyệt Chương trình “Hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp” giai đoạn 2022-2030, đồng hành cùng Ngày hội học sinh sinh viên khởi nghiệp của Bộ Giáo dục và Đào tạo...

Thủ tướng Chính phủ cũng đã ban hành Chiến lược phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo đến năm 2030 (Quyết định số 569/QĐ-TTg, ngày 11/5/2022), khẳng định “Phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo là quốc sách hàng đầu, đóng vai trò đột phá chiến lược trong giai đoạn mới; là động lực chính để thúc đẩy tăng trưởng, tạo bứt phá về năng suất, chất lượng, hiệu quả; là nhân tố quyết định nâng cao năng lực cạnh tranh của quốc gia”, mà “xây dựng và phát triển hệ thống đổi mới sáng tạo quốc gia, phát triển hệ sinh thái đổi mới sáng tạo quốc gia liên kết chặt chẽ với khu vực

và thế giới; phát triển các hệ sinh thái đổi mới sáng tạo trong các ngành công nghiệp, nông nghiệp và dịch vụ gắn với các chuỗi giá trị nội địa và toàn cầu, các cụm liên kết ngành” là nhiệm vụ trọng tâm. Các hoạt động của hệ sinh thái nói chung, và Techfest nói riêng đã trưởng thành và mở rộng, gắn kết chặt chẽ với những chương trình, chiến lược của quốc gia và quốc tế như cam kết của Hội nghị COP26 về giảm phát thải khí nhà kính tới năm 2050, Chương trình Nghị sự 2030 về phát triển bền vững... Điển hình như tại Techfest VietNam 2022 đã hình thành các làng công nghệ mới như Làng Công nghệ sinh thái, Làng Sáng tạo mở tập đoàn, Làng Kinh tế tuần hoàn, Làng Năng lượng xanh...

Hai là, năng lực liên kết và kết nối mạnh mẽ. Mạng lưới hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đã và đang phát triển

Nhiều hội thảo, tọa đàm, lễ ký kết đã diễn ra trong khuôn khổ hoạt động của Techfest VietNam 2022.

ngày càng năng động và hiệu quả, với sự tham gia tích cực của các chủ thể trong hệ sinh thái. Mạng lưới nghiên cứu khởi nghiệp đổi mới sáng tạo hiện đã có hơn 400 thành viên, tiếp cận được hơn 1.000 nhà khoa học, chuyên gia và các đối tượng quan tâm về khởi nghiệp từ các trường đại học, viện nghiên cứu, tổ chức hỗ trợ trong nước và quốc tế. Mô hình Techfest được lan tỏa và cộng hưởng trên cả nước, với hơn 10 Techfest vùng, địa phương được tổ chức trong năm 2022, thu hút hàng chục ngàn lượt người tham dự, trình diễn và vinh danh hàng trăm sản phẩm, dịch vụ đổi mới sáng tạo của địa phương, vùng/miền.

Ba là, nền tảng vững chắc về hạ tầng và con người. Về hạ tầng, hiện nay Trung tâm Hỗ trợ khởi nghiệp Đổi mới sáng tạo quốc gia đã thành lập một số địa điểm tại Hà Nội, Đà Nẵng và TP Hồ Chí Minh. Hơn 20 địa phương đã và đang thành lập Trung tâm Khởi nghiệp Đổi mới sáng tạo, kết nối các nguồn lực địa phương và khu vực. Về con người, hơn 170 trường đại học, cao đẳng, cơ sở giáo dục nghề nghiệp đã và đang có những hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, hơn

200 không gian làm việc chung được hình thành và phát triển. Hệ thống cố vấn, huấn luyện viên, tư vấn viên từng bước được chuyên nghiệp hóa, kết nối chặt chẽ với mạng lưới các cố vấn, huấn luyện viên quốc tế.

Bốn là, khai thác và kết nối hiệu quả với nguồn lực quốc tế. Thông qua các hoạt động của mình, các cơ quan quản lý cũng như khu vực tư nhân đã và đang thúc đẩy mạnh mẽ việc hợp tác quốc tế, tạo điều kiện tối đa để thu hút các nguồn lực quốc tế về Việt Nam như hợp tác triển khai các dự án phối hợp với Enterprise Singapore, Chương trình Phát triển của Liên hợp quốc (UNDP), Ngân hàng Thế giới, Ngân hàng Phát triển châu Á, hoặc các tập đoàn như Sunwah, Google, Qualcomm... Sau thời kỳ đóng cửa bởi COVID-19, ngày càng nhiều tổ chức quốc tế kết nối với hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo của Việt Nam, mở ra thời kỳ tái hội nhập hậu COVID-19, tạo động lực mới để phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo Việt Nam.

Năm là, tính mở trong hoạt động đổi mới sáng tạo. Ngày càng có nhiều doanh nghiệp lớn, tập đoàn kinh tế lớn trong nước

và quốc tế tham gia vào các hoạt động trong hệ sinh thái, hợp tác với các doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo non trẻ, tạo thêm nguồn lực quan trọng cho hệ sinh thái. Các thách thức đổi mới sáng tạo đang bước đầu được triển khai... Nguồn lực từ nhiều thành phần trong hệ sinh thái đã và đang từng bước được tập hợp và nhân rộng, tạo ra giá trị theo cấp số nhân cho hệ sinh thái.

Chính nhờ các yếu tố nêu trên của hệ sinh thái đổi mới sáng tạo mở, mặc dù trong bối cảnh kinh tế - chính trị toàn cầu đang diễn ra hết sức phức tạp, lượng vốn đầu tư cho hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của Việt Nam trong 9 tháng đầu năm vẫn đạt được gần 500 triệu USD. Có thể nói, hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo quốc gia có phát triển bền vững, mạnh mẽ hay không là dựa trên sự phát triển của từng thành phần và sự mở rộng không biên giới để tạo liên kết chặt chẽ với mọi đối tác, mọi lĩnh vực, cùng khả năng thu hút các nguồn lực trong nước và quốc tế

ĐTL